

P. Sajgó Szabolcs SJ
Moslékos vedertől a Menny terített asztaláig
Húsvét 2013

1977 augusztusában történt. Már három éve, hogy a budapesti Szent Imre templomban Lékai László esztergomi apostoli adminisztrátor pappá szentelt. Harmadik helyemen szolgáltam, másodszer a jó palócok közt, akkor éppen Szécsényben. Közeledett augusztus 15-e, mikor a nyári nagybúcsúra készülődött Palócföld hívő népe. Mátraverebély-Szentkútra szoktak elzarándokolni Szécsényből is gyalogosan a jó hívek. Mint aki a pesti aszfalton nőtt föl, tőlem igen távoli volt a népies vallásosságnak ez az egész világa. Nyugodt voltam, paptársam, Kemenes Gábor készülődött a nagy csoport hívő kísérésére. Az utolsó napokban azonban megbetegedett. A plébános idős volt, így csak én jöhöttem szóba helyettesíteni a beteget.

Szombaton reggel 6-kor indultunk a híres templomtól zászlókkal, Mária-szobrot vivő Mária-lányokkal, plébánosi áldással, harangzúgással. Amint elhagytuk a lakott területet, megálltunk átöltözni. Majd csak a legközelebbi falu előtt öltjük magunkra ismét az ünnepit, ahol várnak ránk, ahol a harangot megkondítják köszöntésünkre és a búcsúsokat a helyiek a házuk előtt állva integetik. Időtlen forгатókönyv igazgatott. A szobor a lovaskocsira került, az elemózsia és a közös dolgok mellé. A menet élén az énekvezető írgylésre méltó hanggal elkezdte szolgálatát. Ének, imádság, ének váltakozott a nyolctízórás vonulás alatt mezőkön, lankákon, völgyeken át. Az évszázadok kitaposta úton az ősi tapasztalat diktált iramot, pihenőt, minden apró részletet.

A papi kíséret fontos, hiszen a kétszer 32 kilométeres úton oda-vissza a gyóntatás, a lelki beszélgetés, bizonyos imádságok papi vezetése elmaradhatatlan része az eseménynek. A célban, a kegytemplomnál is fontos feladatai vannak a kísérő papnak. Nekem minden új volt, korábban még soha nem vettem részt ilyen "lelki túrán". Az emberek fölvaltva szegődtek mellém kérdésekkel vagy udvariasságból, gyakran gyónásuk elvégzéséért. A városi idegenkedését lassan oldotta a rendelkezésre állás, a közel engedett színes élet, a feltároló sorsok sora.

Már nem volt messze a szent forrás völgye a benne megbúvó templommal, mikor megszólítottam egy nagymamát (a hatvan-hetven-nyolcvanévesek is szépen bírták végig az utat). Kérdeztem, miért étlen-szomjan gyalogol a rekkenő hőségben. Sosem rohamozott ugyanis kutat a pihenőknél vagy falatozott a hozottból. Csak ment, mint aki nem is látja a környezetét, szelíd mosollyal végezvén rózsafüzért, egyéb imákat, énekeket. Jobbára szótlan volt akkor is, mikor mások körülötte megbeszéltek fontos vagy kevésbé odaillő dolgokat. "Atyácska, ez semmi ahhoz képest, amit a mi Urunk értünk szenvedett", felelte. "Gyereklányként jöttem ide először. Mikor megérkeztünk Verebélybe és kinyílt a csodaszép völgy a templommal, a mennyországban éreztem magam. Akkor elhatároztam, hogy jövök ide minden évben, míg csak bírja a lábam, étlen-szomjan jövök, hogy enyhítsem Krisztus urunk gyötrelmeit, amiket bűneink miatt önként elviselt..." És ragyogó arccal ment tovább csendesen.

Elgondolkodtam. Vajon vájt hitű városi ismerőseim között hánynak van ekkora hite? Vajon az én hitem hol van ennek az idős asszonynak a hitéhez képest? Máig magamban hordom azt a beszélgetést, annak az egyszerű asszonynak a példáját. Megértettem, miért mondta Pasteur a XIX. században: „Szeretném, ha olyan hitem lenne, mint egy breton parasztasszonynak.” Ha palóc parasztasszony nem is lettem, a népi vallásosság addig idegen világára szenteltvíz hullott bennem.

Életem zarándokútján igazán ennek az egynek a megértése számít: van valaki, aki számára mérhetetlenül fontos vagyok, akiben a szeretet irántam nem szűnik lángolni, aki már nincs kitéve fáradságnak, halálnak, fogyatkozó türelemnek, aki szörnyű kínok közt odaadta értem életét, majd harmadnapra visszavette isteni kiteljesedettségében s már mindörökre pásztorol személyes figyelmével. Ha megértettem ezt, akkor lehet rekkenő hőség, betegség, a természetnek vagy a tudatlan gonoszságnak bármilyen csapása, szívem békéjét, arcom ragyogását már el nem érheti.

Negyven napig botladoztunk nagybőjtben Jézus úrral a szeretetlenség kegyetlen súlya alatt. Megnyíltunk az Őt ért ostorcsapások, a töviskorona, a gúnyolódások és leköpdősések, az igazságtalan ítélet és elvettetés kínja előtt. Szomorkodtunk édesanyjával, tanítványaival, a reményvesztettek tömegeivel. Sírba tettük az Életet s vele a sajátunkat. Nagypéntek örvénye a poklokra, a holtak országába nyomott alá Ővele, ha hagytuk magunkat.

És most ebből a mélységből röpít a hetedik mennyen is túlra föltámadott Üdvözítőnk. Visz magával mindnyájunkat, akik foglyok voltunk, a sötétség, a hiábavalóság, a bűn és a halál foglyai. Viszi a jó Pásztor az atyai házba vissza mind az eltévelyedetteket. A menny Kopója lerázhatatlanul cserkészte be a pusztulás útjára tévedteket, mind, aki életre született, s most vezeti őket haza boldog csaholással. Ez húsvét titka, ez a hét minden első napjának, minden vasárnapnak a titka.

Értelmünket meghaladja a testi föltámadás csodája. Serkentően haladja meg. Hív, álljunk lábujjhegyre, nyújtózzunk, ameddig tudunk, növekedjünk beláthatatlan dimenziójában. A föltámadás otthonmelege fölébreszti a bennünk szunnyadó istenit. A föltámadás tüköre felragyogtatja bennünk a Teremtő vonásait. A testi föltámadás hite segít kitakarni fizikai világunk, tér-idő valóságunk csodáit, egyetemesebb törvényeit, s az anyagot mint a Teremtő köntösét szakrális fényben fürdeti. Zsigereinkből kioldja a bűn toxikus üledékét, sejtjeinkből eltávolítja a sötétség és értelmetlenség magvait, álmainkból, közös emberi tudatalattinkból száműzi az árnyakat,

A föltámadott Jézus csodája megfoghatatlanul és embert, világot formálóan rejtezik titokzatos kenyerében, borában, örökségül hagyott testében és vérében. Érzékszerveinknek és szofisztikált kutató eszközeinknek kitalinthatatlan a jelenléte paténán, kehelyben, miként földi élete során is csak a hitben lehetett megragadni igazi lényegét látható, földig érő emberségében. Mégis jelen van az oltáron, tabernákulumainkban Ő, aki az Örökkévalótól megkapott minden hatalmat a mennyben és a földön. És áldozásainkban élet

áramlik belénk. Amint mondta: aki eszi testemet, issza véretem, abban élet lesz.

“Saul, Saul, miért üldözöl engem?” Jézus jelenése nyomán lehull a keresztényüldöző a magas lováról. Fizikai vakságával látó lelket kap, látja, hogy akiket üldöz, azokat a végtelen isteni szeretet egyé tette a Föltámadottal. Látja, hogy míg gyarló embereket nyomorgatott, a Názáretit nyomorgatta az ő, Saul elvakultsága. Mi más is lehetne képes minket összekapcsolni, egyé tenni, mint Isten bennünk működő szeretete? És Isten belénk áradó szeretete mi mást eredményezhet, mint a szétesett világ teljes egységét? Így értjük meg, hogy a Föltámadott Titokzatos Teste, a Krisztusban belsőleg egyé tett tanítványok látható közössége, az Egyház, ez az emberekből álló, de nem ember alkotta Test miért is a mennyből alászálló új Jeruzsálem, a vég kezdete, a végső beteljesedés történelmi záloga. Hogyan is vehetne hát erőt rajta bármilyen pokol, bármilyen földi vagy égi butaság, gonoszság? “Ne féljete!” “Én vagyok, ne féljete!” “Bízzatok, én legyőztem a világot.”

A címben moslékosveder szerepel és terített mennyei asztal. A tékozló fiúról szóló példabeszédet idézi, a Lukács szerinti evangélium 15. fejezetét. Az Atya irgalmas szeretetét, mely képes a legnagyobb mélységből is mennyekbe emelni azt, aki megvallja: “Atyám, vétkeztem az ég ellen és te ellened.” Ingyen, ajándékként képes tenni ezt, nem várva, hogy kiérdemeljük. Hogy ez neki mibe kerül, Krisztus keresztjét kell szemlélnünk. Neki nem volt ingyen a mi megváltásunk. Az életét kellett odaadnia értünk akkor, amikor még bűneinkben voltunk.

A kereszt, a sziklasír mélyéről, a moslékosveder mellől indul az élet föltartóztathatatlanul. Adjuk át neki magunkat. Ma. Most. A Föltámadott világában élünk, s Ő szüntelenül üzen. Figyelmezzük. Alábbi versem ezt a figyelmezést szeretné elősegíteni.

estéli üzenet

ránk csöndesül a fény
halkan bealkonyul
s az est hajnalán a sok-sok arc
ámulva egymásra néz
boróka meggyvágó kerti pad
és te meg én
ragyog mind-mind és ünnepel
hogy annyiféle s mégis egy
elérkezett a pillanat
mikor a napi napfogyatkozásban
szót vált világ s világtalan
mikor tűzszünetben egymásra lel
fény sötét

és átizzik egyszerre minden
a mélységeinkben tündöklő csoda
vagyok mert mondatott
legyél
a szó minél előbbvaló
hatalmasabb nem szűnőbb semmi nincs
ami igen és igen
és igen újra
mindenekre és reád
elérkezett a hírhozó
a túlcsonduló pillanat
s jelenti a Jelensvalót
a szüntelen felénk hajlót
akibe naponta szenderülsz
s mindörökre egyszer mindenek
megállsz az úton akkor
mint ezer év olyan az a pillanat
s megáll a légy a levegőben
tűzhányók mélyén a lava
a harangszó köszöntve vacsoracsillagot
és cselszövő szívében az intrika
megáll
elejti terhét
álmodik
látja a Kertet
belélegzi
és sebei helyén a heget
többé nem találja

(A Kanadai Magyarság által kért írás 2013 húsvétjára)